

Informacije o rezultatima pristupnih pregovora EU s Hrvatskom

Dokument sastavila Opća uprava Europske komisije za proširenje
Studenj 2011.

SADRŽAJ

Poglavlje 1.: Sloboda kretanja roba.....	5
Poglavlje 2.: Sloboda kretanja radnika.....	6
Poglavlje 3.: Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga.....	7
Poglavlje 4.: Sloboda kretanja kapitala.....	7
Poglavlje 5.: Javna nabava.....	8
Poglavlje 6.: Pravo trgovačkih društava.....	8
Poglavlje 7.: Pravo intelektualnog vlasništva.....	8
Poglavlje 8.: Tržišno natjecanje.....	9
Poglavlje 9.: Financijske usluge.....	10
Poglavlje 10.: Informacijsko društvo i mediji.....	10
Poglavlje 11.: Poljoprivreda i ruralni razvitak.....	11
Poglavlje 12.: Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor.....	12
Poglavlje 13.: Ribarstvo.....	13
Poglavlje 14.: Prometna politika.....	14
Poglavlje 15.: Energetika.....	15
Poglavlje 16.: Porezi.....	15
Poglavlje 17.: Ekonomska i monetarna politika.....	16
Poglavlje 18.: Statistika.....	16
Poglavlje 19.: Socijalna politika i zapošljavanje.....	16
Poglavlje 20.: Poduzetništvo i industrijska politika.....	17
Poglavlje 21.: Transeuropske mreže.....	17
Poglavlje 22.: Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata.....	17
Poglavlje 23.: Pravosuđe i temeljna ljudska prava.....	19
Poglavlje 24.: Pravda, sloboda i sigurnost.....	19

Poglavlje 25.: Znanost i istraživanje.....	20
Poglavlje 26.: Obrazovanje i kultura.....	20
Poglavlje 27.: Okoliš.....	21
Poglavlje 28.: Zaštita potrošača i zdravlja.....	23
Poglavlje 29.: Carinska unija.....	23
Poglavlje 30.: Vanjski odnosi.....	24
Poglavlje 31.: Vanjska, sigurnosna i obrambena politika.....	24
Poglavlje 32.: Financijski nadzor.....	24
Poglavlje 33.: Financijske i proračunske odredbe.....	25
Poglavlje 34.: Institucije	26
Poglavlje 35.: Ostala pitanja.....	27

Pregovori o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji otvoreni su 3. listopada 2005. i zaključeni 30. lipnja 2011. Ovaj dokument pripremile su uprave Komisije. Njegova je namjena na jednostavan način upoznati čitatelja s nacrtom Ugovora o pristupanju. Izvještaj pokriva sva pregovaračka poglavlja, te daje pregled pitanja obuhvaćenih nacrtom Ugovora o pristupanju za svako od njih. Dokument je isključivo informativne namjene i ne predstavlja interpretaciju Ugovora o pristupanju od strane Europske komisije.

U skladu s pregovaračkim okvirom, dogovoren je izvjestan broj prijelaznih razdoblja, ograničenog trajanja i opsega. Autentični tekst sporazuma o uvjetima pristupanja postignutog na pristupnim pregovorima i korekcije ugovora na kojima se Unija zasniva sadržani su u samom Ugovoru o pristupanju, koji će biti potpisan do kraja 2011. Očekuje se da će Hrvatska pristupiti Europskoj uniji 1. srpnja 2013.

Poglavlje 1.: Sloboda kretanja roba

Načelo slobodnog kretanja roba podrazumijeva da se proizvodi moraju slobodno plasirati na tržište iz jednog dijela Unije u drugi. U velikom broju sektora ovo opće načelo je dopunjeno usklađenim regulatornim okvirom koji se temelji na „starom pristupu“ (koji sadržava detaljne specifikacije za proizvode) ili „novom pristupu“ (koji sadržava opće zahtjeve za proizvode). Usklađeno europsko zakonodavstvo za proizvode koje treba prenijeti predstavlja najveći dio pravne stečevine u ovom poglavlju. Nadalje, potrebni su učinkoviti administrativni kapaciteti za obavješćivanje o ograničenjima u trgovini te za primjenu horizontalnih i proceduralnih mjera u područjima kao što su normizacija, ocjenjivanje usklađenosti, akreditacija, mjeriteljstvo i nadzor nad tržištem.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja pod posebnim uvjetom koji je dolje naveden. Dogovoreno je sljedeće prijelazno razdoblje:

- Odobrenja za stavljanje lijekova u promet koja su dana prije pristupanja moraju se nadograditi kako bi se uskladili s razinom kakvoće, učinkovitosti i sigurnosti u skladu s Direktivom. Hrvatska će morati dovršiti nadogradnju odobrenja za stavljanje u promet i ostale dokumentacije za lijekove najkasnije 4 godine nakon datuma pristupanja.

Poglavlje 2.: Sloboda kretanja radnika

U ovom poglavlju pravna stečevina daje mogućnost da građani jedne države članice EU-a imaju pravo raditi u drugoj državi članici. Radnici migranti iz EU-a moraju se tretirati na isti način kao i hrvatski građani u pogledu radnih uvjeta te socijalnih i poreznih olakšica. Pravna stečevina također uključuje mehanizam za koordinaciju odredbi nacionalnoga socijalnog osiguranja za osigurane osobe i njihove obitelji koje sele u drugu državu članicu Unije.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja pod posebnim uvjetima koji su dolje navedeni.

U skladu s prijelaznim odredbama o slobodnom kretanju radnika koje su dogovorene u proširenjima iz 2004. i 2007., dogovorene su sljedeće mjere u vezi kretanja radnika iz Hrvatske u sadašnje države članice:

- dvogodišnje razdoblje tijekom kojeg će države članice primjenjivati nacionalne mjere prema Hrvatskoj. Ovisno o tome koliko su te mjere liberalne, one mogu rezultirati u potpunom pristupu tržištu rada:

- nakon tog razdoblja obaviti će se revizije: automatska revizija prije isteka druge godine nakon pristupanja i daljnja revizija na zahtjev Hrvatske. Postupak uključuje izvješće Komisije, ali odluka o primjeni pravne stečevine se ostavlja sadašnjim državama članicama;

- prijelazno razdoblje u načelu mora završiti nakon pet godina, ali moguće ga je produžiti na daljnje dvije godine u onim sadašnjim državama članicama u kojima dođe do ozbiljnih poremećaja tržišta rada ili postoji opasnost od takvih poremećaja;

- države članice mogu primjenjivati zaštitne mjere do kraja razdoblja od sedam godina.

Nadalje, primjenjivat će se klauzula o mirovanju po kojoj sadašnja tržišta rada država članica ne mogu biti restriktivnija nego što su bila u trenutku potpisivanja Ugovora o pristupanju. Sadašnje države članice moraju dati prednost hrvatskim građanima u odnosu na radnu snagu izvan EU-a.

Austrija i Njemačka imaju pravo primijeniti dodatna nacionalna ograničenja za rješavanje ozbiljnih poremećaja ili opasnosti od ozbiljnih poremećaja u posebno osjetljivim uslužnim sektorima na svojim tržištima rada koji bi se u određenim regijama mogli pojaviti kao posljedica transnacionalnog pružanja usluga.

U okviru prijelaznih režima zaštićena su prava hrvatskih građana koji su već zakonito nastanjeni i zaposleni u nekoj sadašnjoj državi članici. Prava članova obitelji također su uzeta u obzir u skladu s praksom iz slučajeva prethodnih pristupanja.

Na temelju reciprociteta, Hrvatska može primjenjivati ograničenja istovjetna nacionalnim mjerama koje primjenjuju odnosne države članice.

Poglavlje 3.: Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga

Države članice moraju osigurati da pravo poslovnoga nastana za državljane EU i pravne osobe u bilo kojoj državi članici i sloboda pružanja prekograničnih usluga nije spriječeno nacionalnim zakonodavstvom, osim iznimaka navedenih u Ugovoru. Osim toga pravna stečevina Europske unije usklađuje pravila vezana uz regulirane profesije kako bi osigurala uzajamno priznavanje kvalifikacija i diploma između država članica; zajednički minimalni program izobrazbe mora se poštivati za određene regulirane profesije kako bi se kvalifikacije mogle automatski priznati u nekoj državi članici EU-a. U pogledu poštanskih usluga, pravna stečevina također ima za cilj otvaranje sektora poštanskih usluga za konkurenciju na postupan i kontrolirani način, u okviru regulatornog okvira koji osigurava univerzalnu uslugu.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 4.: Sloboda kretanja kapitala

Države članice moraju ukloniti, uz neke iznimke, sva ograničenja na kretanja kapitala kako unutar EU-a, tako i između država članica i trećih zemalja. Pravna stečevina također uključuje pravila o prekograničnom plaćanju i izvršavanju naloga za prijenos vrijednosnica. Direktiva o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma zahtijeva od banaka i drugih gospodarskih

subjekata identifikaciju klijenata i izvještavanje o određenim transakcijama pogotovo kada su u pitanju stavke velike vrijednosti i velike gotovinske transakcije. Ključan zahtjev za borbu protiv financijskoga kriminala je stvaranje učinkovitog administrativnoga i provedbenoga kapaciteta, uključujući suradnju između nadzornih i provedbenih tijela, te onih koja su nadležna za sudski progon.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja pod posebnim uvjetom koji je dolje naveden.

- Hrvatska može zadržati neka ograničenja u vezi stjecanja vlasništva poljoprivrednog zemljišta od strane EU/EEP državljana sedam godina od datuma pristupanja. Ovo produljenje može biti ograničeno na odabrana zemljopisna područja koja su posebno pogođena.

- Ograničenja na kupovinu nekretnina od strane trećih zemalja, koja su postojala u Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2002. mogu se zadržati

Poglavlje 5.: Javne nabave

Pravna stečevina o javnim nabavama se temelji na općim načelima iz Ugovora o EU, a to su transparentnost, jednako postupanje i nediskriminacija. Tri posebne direktive EU-a uređuju važeće postupke javne nabave za ugovorna tijela u klasičnom sektoru (npr. javna tijela), tijela u komunalnim sektorima i tijela na područjima obrane i sigurnosti. Pored toga, posebne direktive EU-a primjenjuju se kod postupaka revizije, uključujući pravila o nezavisnim tijelima za reviziju.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 6.: Pravo trgovačkih društava

Pravo trgovačkih društava unutar pravne stečevine uključuje pravila o osnivanju, registraciji, spajanju i podjeli trgovačkih društava. Na području financijskog izvještavanja, pravna stečevina utvrđuje pravila za prikazivanje godišnjih i konsolidiranih izvješća, uključujući pojednostavljena pravila za mala i srednja poduzeća. Primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda obvezna je za neke entitete od javnoga interesa. Nadalje, pravna stečevina propisuje pravila za odobrenje, profesionalni integritet i neovisnost revizije.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 7.: Pravo intelektualnog vlasništva

Pravna stečevina o pravu intelektualnoga vlasništva propisuje usklađena pravila za pravnu zaštitu autorskog prava i srodnih prava. Posebne odredbe primjenjuju se na zaštitu baza podataka, kompjuterske programe, topografiju poluvodičkih proizvoda, satelitsko emitiranje i ponovno kabelsko emitiranje. Na području prava industrijskoga vlasništva, pravna stečevina navodi usklađena pravila za pravnu zaštitu žigova i dizajna. Druge specifične odredbe primjenjuju se na biotehnoške izume, farmaceutske proizvode i sredstva za zaštitu bilja. Pravna stečevina također utvrđuje žig Zajednice i dizajn Zajednice. Pravna stečevina također sadrži usklađena pravila za provedbu autorskog prava i srodnih prava, kao i prava industrijskoga vlasništva. Sve to zahtjeva razvijene i učinkovite mehanizme provedbe.

Dogovorene su sljedeće posebne odredbe:

- Žig i dizajn Zajednice registrirani u državama članicama prije datuma pristupanja proširit će se na državno područje Hrvatske na dan pristupanja kako bi se osigurao jednak učinak u čitavoj Zajednici.

- Svjedodžbe o dodatnoj zaštiti (SPC) za lijekove i sredstva za zaštitu bilja će se primjenjivati na svaki lijek ili sredstvo za zaštitu bilja koji su na dan pristupanja Hrvatske zaštićeni valjanim temeljnim patentom i za koje je prva dozvola za stavljanje u promet dobivena nakon 1. siječnja 2003. pod uvjetom da je zahtjev za izdavanje svjedodžbe podnesen u roku od šest mjeseci od datuma pristupanja.

- Hrvatska se složila da će uspostaviti mehanizam posebne zaštite na temelju patenta ili svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za farmaceutski proizvod prijavljen u nekoj državi članici u vrijeme kada se takva zaštita nije mogla ostvariti u Hrvatskoj za takav proizvod.

- U skladu s tim mehanizmom nositelj ili ovlašteni korisnik može pozivom na svoja prava iz patenta ili svjedodžbe o dodatnoj zaštiti spriječiti uvoz i stavljanje na tržište tog proizvod u državi članici ili državama članicama u kojima je dotični proizvod zaštićen patentom ili svjedodžbom o dodatnoj zaštiti, čak i ako je on stavio dotični proizvod na tržište u Hrvatskoj po prvi puta ili je to učinjeno uz njegov pristanak (u praksi ovaj mehanizam štiti nositelja patenta iz EU-a od takozvanog „paralelnog uvoza“ lijekova iz Hrvatske, ukoliko su cijene za ovaj lijek niže u Hrvatskoj nego u državama članicama). Takav je poseban mehanizam također odobren tijekom 5. proširenja.

Poglavlje 8.: Politika tržišnog natjecanja

Pravna stečevina iz područja tržišnoga natjecanja obuhvaća politiku tržišnog natjecanja u užem smislu (anti trust) i kontrolu državnih potpora. Ona uključuje pravila i postupke za borbu protiv nekonkurentnoga ponašanja poduzetnika (ograničavajući sporazumi između poduzetnika i zloraba vladajućeg položaja), ocjenu koncentracija poduzetnika te sprečavanje vlada u odobravanju državnih potpora koje narušavaju natjecanje na cjelokupnom unutarnjem tržištu. Općenito govoreći, pravila tržišnoga natjecanja izravno se primjenjuju u cijeloj Uniji, a države članice moraju surađivati u potpunosti s Komisijom u njihovoj provedbi.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja. Na ovom području Ugovoru o pristupanju dodana su dva protokola.

- U pogledu sektora brodogradnje, restrukturiranje i privatizacija brodogradilišta u teškoćama provest će se u skladu s uvjetima dogovorenim s EU-om. Po pristupanju, Komisija će biti ovlaštena narediti Hrvatskoj povrat potpora za restrukturiranje odobrenih brodogradilištima u teškoćama od 2006. koja nisu poštovala ove uvjete. Pored toga Hrvatska će o tome morati redovito izvješćivati.

- Što se tiče čelika, nakon pristupanja, Komisija će biti ovlaštena narediti Hrvatskoj povrat državnih potpora za restrukturiranje odobrenih CMC Sisak, ukoliko ih to društvo ne vrati do datuma pristupanja.

Poglavlje 9.: Financijske usluge

Pravna stečevina na području financijskih usluga obuhvaća pravila za izdavanje odobrenja za rad, poslovanje i nadzor financijskih institucija na području bankarstva, osiguranja, dodatnih mirovina, usluga ulaganja i tržišta vrijednosnicama. Financijske institucije mogu poslovati širom EU-a u skladu s načelom „kontrolne matične zemlje“, bilo uspostavom ogranaka ili pružanjem usluga na prekograničnoj osnovi.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja pod posebnim uvjetima koji su dolje navedeni. Dogovoren je poseban režim: EU se složila s hrvatskim zahtjevom da se kreditne unije izuzmu iz Direktive o kapitalnim zahtjevima. To znači da EU neće nametati neproporcionalne zahtjeve hrvatskim kreditnim unijama koje imaju dugu tradiciju u Hrvatskoj u pružanju bankovnih usluga obrtnicima i drugim pojedincima. Hrvatska tijela će nadzirati kreditne unije na temelju posebnog nacionalnog zakonodavstva.

Poglavlje 10.: Informacijsko društvo i mediji

Pravna stečevina uključuje posebna pravila o elektroničkim komunikacijama, o uslugama informacijskoga društva, osobito elektroničke trgovine i usluga uvjetovanoga pristupa te audiovizualne usluge. Na području elektroničkih komunikacija, cilj je pravne stečevine ukloniti prepreke učinkovitim djelovanju unutarnjega tržišta u uslugama elektroničkih komunikacija i mreža te promovirati konkurentnost i zaštititi interese potrošača u sektoru, uključujući univerzalnu dostupnost modernih usluga. Što se tiče audiovizualne politike, pravna stečevina zahtijeva zakonodavno usklađivanje s Direktivom o televiziji bez granica koja stvara uvjete za slobodno televizijsko emitiranje unutar EU-a. Pravna stečevina ima za cilj uspostavu transparentnoga, predvidljivog i učinkovitoga regulatornoga okvira za javno i privatno emitiranje u skladu s europskim standardima. Pravna stečevina također zahtijeva sposobnost sudjelovanja u programima Zajednice kao što su Program podrške politikama za primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u okviru Okvirnog programa za konkurentnost i inovativnost (CIP) ili Program sigurnog interneta, kao i Media Plus i Media Training programi na audiovizualnom području.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 11.: Poljoprivreda i ruralni razvitak

Poglavlje o poljoprivredi obuhvaća veliki broj obvezujućih pravila od kojih su mnoga izravno primjenjiva. Ispravna primjena tih pravila i njihova učinkovita provedba i kontrola od strane javne uprave neophodni su za funkcioniranje zajedničke poljoprivredne politike (ZPP). Upravljanje ZPP-om zahtijeva osnivanje sustava upravljanja i kvalitete, kao što je Agencija za plaćanja te Integrirani administrativni kontrolni sustav (IAKS), kao i sposobnost za provedbu mjera ruralnoga razvoja. Države članice moraju se pridržavati zakonodavstva EU-a o programima izravne potpore poljoprivrednim gospodarstvima i provoditi zajedničko uređenje tržišta za razne poljoprivredne proizvode.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja uz poseban režim koji je dolje naveden. Dogovoreni su sljedeći posebni režimi.

- Horizontalna pitanja

Izravna plaćanja

Izravna plaćanja u Hrvatskoj će se rasporediti kroz razdoblje od deset godina počevši od 25% izravnih plaćanja EU-a u prvoj godini pristupanja, 30% u drugoj, 35% u trećoj i 40% u petoj godini pristupanja te nakon toga uz povećanja od 10% (vidi poglavlje 33.).

Godišnja nacionalna omotnica odobrena za izravna plaćanja Hrvatskoj je 373 milijuna eura. Pored toga Hrvatska će primiti 9,6 milijuna eura godišnje za minirano zemljište tijekom 10 godina pod uvjetom da se to zemljište koristi za poljoprivredu.

Dodatna nacionalna izravna plaćanja

Hrvatska će moći nadopuniti izravna plaćanja do 100% iznosa izravnih plaćanja EU-a sredstvima financiranim iz nacionalnog proračuna. Međutim tijekom 2014., 2015. i 2016. Hrvatska može iskoristiti do 20% godišnjih sredstava za financiranje ruralnog razvoja EU-a za financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja. Doprinos iz fondova za ruralni razvoj je ograničen na razliku između: a) razine izravnih plaćanja koja se primjenjuju u Hrvatskoj za dotičnu godinu, i b) 45% razine izravnih plaćanja koja se primjenjuju u EU.

Nakon pristupanja, Hrvatska će imati mogućnost odobravanja proizvodno povezanih potpora za krave dojilje (najviše 105.270 grla) i ovce i koze (najviše 542.651 grla).

Najmanja razina izravnih plaćanja za korisnike je 100 EUR.

- Zajedničko uređenje tržišta

Šećer:

Godišnja nacionalna proizvodna kvota za šećer je 192.877 tona.

Tijekom tri godine nakon pristupanja Hrvatskoj je odobrena godišnja uvozna kvota od 40.000 tona sirovog šećera od trske uz carinu od 98 EURA po toni.

Oznake zemljopisnog podrijetla i tradicionalni izrazi

Brojne denominacije vina i jakih alkoholnih pića bit će zaštićene na razini EU-a kao zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla i tradicionalni izrazi.

Proizvodi životinjskog podrijetla

Mliječna kvota za Hrvatsku je 765,000 tona.

- Ruralni razvoj

U 2013. godini Hrvatska će imati na raspolaganju sredstva u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći ruralnom razvoju (IPARD) u punom iznosu.

U sljedećem programskom razdoblju za ruralni razvoj 2014.-2020. Hrvatska može

- odobriti posebne potpore za polu-samoopskrbna gospodarstva kao i posebne potpore za poticanje osnivanja proizvođačkih organizacija.

- primijeniti minimalni doprinos za program ruralnog razvoja za LEADER koji je pola od doprinosa koji se primjenjuje na druge države članice (ako je postavljen takav zahtjev u programu ruralnog razvoja 2014.-2020.).

- odobriti potporu od 75% za troškove investiranja poljoprivrednih gospodarstva koji su namijenjeni poboljšanju zaštite voda od onečišćenja uzrokovanih nitratima iz poljoprivrednih izvora (Nitratna direktiva) u razdoblju od četiri godine od datuma pristupanja.

- Politika kvalitete

Hrvatska može nastaviti 12 mjeseci nakon pristupanja s nacionalnim mjerama zaštite zemljopisnih oznaka i oznaka podrijetla poljoprivrednih proizvoda koje postoje na nacionalnoj razini na dan pristupanja.

Poglavlje 12.: Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor

Ovo poglavlje obuhvaća detaljna pravila na području sigurnosti hrane. Opća politika o hrani propisuje higijenska pravila za proizvodnju prehrambenih proizvoda. Nadalje, pravna stečevina propisuje detaljna veterinarska pravila neophodna za očuvanje zdravlja životinja, njihovu dobrobit i sigurnost hrane životinjskoga podrijetla na unutarnjem tržištu. Na fitosanitarnome području, pravila EU-a obuhvaćaju pitanja kao što su kvaliteta sjemena, sredstva za zaštitu bilja, štetni organizmi i prehrana životinja.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja uz poseban režim koji je dolje naveden. Dogovoreni su sljedeći posebni režimi.

- Kokoši nesilice

Proizvodni ciklusi kokoši nesilica koji su započeti prije datuma pristupanja u kavezima koji nisu sukladni EU standardima mogu se nastaviti u tim kavezima tijekom razdoblja od najviše 12 mjeseci nakon pristupanja. Jaja iz takvih kaveza moraju biti označena posebnom oznakom i mogu se stavljati samo na hrvatsko tržište.

- Objekti:

Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2015. za objekte u sektorima mesa, mlijeka, ribe i nusproizvoda životinjskog podrijetla kako bi zadovoljili strukturne standarde EU-a (standardi EU-a o higijeni moraju se u potpunosti poštivati). Proizvodi iz takvih nesukladnih objekata moraju se označiti posebnom zdravstvenom oznakom i mogu se stavljati samo na hrvatsko tržište i tržišta trećih zemalja.

- Kvaliteta sjemena i sadnog materijala

Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. u pogledu stavljanja na tržište sjemena sorti repe, žitarica, uljarica i predivog bilja, krmnog bilja, povrća i sjemenskog krumpira koji još nisu prošli ispitivanje za procjenu različitosti, ujednačenosti i stabilnosti (DUS). Takvo bilje i sjeme se ne smiju stavljati na tržište drugih država članica.

- Poseban režim za neumski koridor

Pošiljke proizvoda koje dolaze s državnog područja Hrvatske te se provoze kroz teritorij Bosne i Hercegovine kod Neuma („Neumski koridor“) prije ponovnog ulaska na državno područje Hrvatske preko ulaznih točaka Klek ili Zaton Doli, mogu se izuzeti od veterinarskih pregleda. Hrvatska mora imati potpuno opremljene i ekipirane ulazne točke sjeverno i južno od koridora, kao i sustav učinkovitog tehničkog nadzora za osiguranje učinkovitih kontrola. Pošiljke se ne smiju prevoziti u otvorenim vozilima preko Neumskog koridora, a vozila moraju biti ispravno plombirana. Provoz živih životinja uz izuzetak kućnih ljubimaca kroz Neumski koridor je zabranjen.

Poglavlje 13.: Ribarstvo

Pravna stečevina o ribarstvu sastoji se od propisa koje ne treba prenositi u nacionalno zakonodavstvo. Međutim, ona zahtijeva uvođenje mjera za pripremu uprave i subjekte koji bi sudjelovali u zajedničkoj ribarstvenoj politici (ZRP). Područje primjene, ciljevi i načela zajedničke ribarske politike propisani su u okvirnoj uredbi (Uredba Vijeća (EZ) br. 2371/2002. Zajednička ribarstvena politika predviđa pravila za očuvanje živih akvatičnih resursa, ograničavanje utjecaja ribolova na okoliš, uvjete za pristup vodama i izvorima, strukturnu politiku i upravljanje flotom, kontrolu i provođenje kontrola, akvakulturu, zajedničku organizaciju tržišta i međunarodne odnose. Zajednička ribarstvena politika se temelji na znanstveno prihvatljivim spoznajama i daje okvir za prikupljanje podataka.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja uz poseban režim koji je dolje naveden. Dogovoreni su sljedeći posebni režimi.

- Hrvatski ribari mogu nastaviti koristiti pridnene povlačne mreže kočice na dubinama manjim od 50 metara na udaljenosti od najmanje 1,5 nautičkih milja od obale. Plovila moraju biti registrirana i raditi na području zapadne Istre, koje je određeno od točke čije

su koordinate $\varphi=44.52135$ i $\lambda=14.29244$ ravno prema sjeveru odnosno zapadu. Tijekom istoga razdoblja i za sva plovila manja od 15 metara preko svega, dozvoljeno je korištenje pridnene povlačne mreže koće na dubinama većim od 50 metara na udaljenosti od obale od najmanje 1 nautičke milje, uz zadržavanje svih sada postojećih prostorno-vremenskih ograničenja koja Hrvatska trenutačno primjenjuje.

- Specifičnu kategoriju negospodarskog ribolova (ribarstvo za osnovne potrebe), tj. mali ribolov za osobne potrebe potrebno je ukinuti do 31. prosinca 2014.

- Poduzeća svih veličina koja koriste sredstva Europskog fonda za ribarstvo i ispunjavaju uvjete za ulaganja mogu koristiti višu stopu sufinanciranja do najviše 85%.

- Na temelju postojećeg bilateralnog sporazuma između Slovenije i Hrvatske dogovoren je ograničen zajednički pristup obalnim vodama druge zemlje između Hrvatske i Slovenije. Prava zajedničkog pristupa će se primjenjivati od potpune provedbe arbitražne odluke koja proizlazi iz Sporazuma o arbitraži između Slovenije i Hrvatske, potpisanog u Stockholmu 4. studenoga 2009.

Poglavlje 14.: Prometna politika

Cilj je Zakonodavstva EU-a u području prometa poboljšanje funkcioniranja unutarnjega tržišta promicanjem sigurnih, učinkovitih i ekološki prihvatljivih usluga prijevoza. Pravna stečevina glede prijevoza obuhvaća sektore cestovnog prometa, željezničkog prometa, unutarnjih plovnih puteva, kombiniranog prometa, zračnog te pomorskoga prometa. Ona se odnosi na tehničke i sigurnosne standarde, socijalne standarde, kontrolu državnih potpora i liberalizaciju tržišta.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja uz posebne režime koji su dolje navedeni.

- Po pitanju cestovnog prometa, prve dvije godine nakon pristupanja Hrvatske, hrvatski prijevoznici bit će isključeni za pružanje prijevoznčkih usluga u drugim državama članicama (kabotaža), a subjekti osnovani u drugim državama članicama bit će isključeni za pružanje takvih usluga u Hrvatskoj. To prijelazno razdoblje može se produljiti za najviše od 2 dodatne godine.

- Na području pomorskog prijevoza i u pogledu slobode pružanja usluga unutar država članica (pomorska kabotaža), svi ugovori za pružanje javnih usluga zaključeni prije datuma pristupanja mogu ostati na snazi do 31. prosinca 2016.

- Nadalje do kraja 2014. kružna putovanja između hrvatskih luka brodovima manjim od 650 bruto tona mogu biti rezervirana za brodove koji su upisani u upisnik brodova Republike Hrvatske i koji viju hrvatsku zastavu te kojima upravlja hrvatska brodarska kompanija. Zauzvrat, do istog datuma Komisija može po utemeljenom zahtjevu države članice odlučiti da brodovi koji koriste ovo odstupanje neće obavljati usluge kružnih putovanja između luka nekih područja države članice osim Hrvatske u slučaju ozbiljnih poremećaja na unutarnjem tržištu prijevoza uzrokovanih takvim prijevozom na dotičnim područjima.

Poglavlje 15.: Energetika

Ciljevi energetske politike EU-a obuhvaćaju poboljšanje konkurentnosti, sigurnost opskrbe energijom i zaštitu okoliša. Pravna stečevina u području energetike sastoji se od pravila i politika, osobito u odnosu na tržišno natjecanje i državne potpore (uključujući sektor ugljena), uvjete za ravnopravan pristup resursima za traženje, istraživanje i proizvodnju u sektoru ugljikovodika, unutarnje energetske tržište (otvaranje tržišta električne energije i plina), promicanje obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitost, nuklearnu energiju, nuklearnu sigurnost te zaštitu od zračenja.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 16.: Porezi

Pravna stečevina u području oporezivanja obuhvaća područje neizravnog oporezivanja, osobito porez na dodanu vrijednost (PDV) i trošarine. Ona propisuje područje primjene, definicije i načela PDV-a. Trošarine na duhanske proizvode, alkoholna pića i energente također podliježu zakonodavstvu EU-a. U području izravnih poreza, pravna stečevina obuhvaća neke aspekte oporezivanja prihoda od osobne štednje i poreza na dobit poduzeća. Države članice moraju se pridržavati načela Kodeksa o postupanju pri oporezivanju poslovanja, s ciljem uklanjanja štetnih poreznih mjera. Upravna suradnja i uzajamna pomoć između država članica ima za cilj osigurati lako funkcioniranje unutarnjega tržišta što se tiče poreza te pruža instrumente za sprječavanje utaje poreza i izbjegavanje plaćanja poreza unutar Zajednice. Države članice Unije moraju osigurati potrebne kapacitete za provedbu, uključujući povezanost s relevantnim kompjutoriziranim sustavima EU-a za oporezivanje.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja, uz posebne režime koji su dolje navedeni. Hrvatska se obavezala prihvatiti i usuglasiti se s Kodeksom ponašanja za oporezivanje pravnih osoba. Prijelazna razdoblja i dva odstupanja odobreni su Hrvatskoj na području neizravnog oporezivanja (PDV i trošarine).

- PDV

Hrvatskoj je dozvoljena primjena u nekim slučajevima oslobađanje od PDV-a i prag za registriranje poreznih obveznika određuje se na 35.000 eura u nacionalnoj valuti bez ikakvih vremenskih ograničenja i oslobađanje od PDV-a u međunarodnom prijevozu putnika s pravom na odbitak pretporeza. Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje do 31. prosinca 2014. za oslobađanje od PDV-a građevinskog zemljišta sa ili bez građevina na njemu. Slijedom toga pravo na odbitak pretporeza za robu i obavljenih tijekom izgradnje građevina na građevinskom zemljištu ostat će nepromijenjeno tijekom prijelaznog razdoblja, a sadašnji sustav potpunog prava na odbitak pretporeza koji se primjenjuje u Hrvatskoj za sve isporuke povezane s izgradnjom građevina na građevinskom zemljištu se zadržava.

- Trošarine

Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje za primjenu, do 31. prosinca 2017., nižih trošarina na cigarete u odnosu na najnižu razinu određenu pravnom stečevinom.

Poglavlje 17.: Ekonomska i monetarna politika

Pravna stečevina u području ekonomske i monetarne politike sadrži posebna pravila o neovisnosti središnjih banaka u državama članicama koja zabranjuju izravno financiranje javnoga sektora od strane središnjih banaka i povlašteni pristup javnoga sektora financijskim ustanovama. Od država članica očekuje se koordiniranje njihovih gospodarskih politika i podlijevanje fiskalnom i širem gospodarskom i financijskom nadzoru. Nove države članice obvezne su pridržavati se kriterija propisanih u Ugovoru, kako bi bile u stanju usvojiti euro pravovremeno nakon pristupanja. Do tada, one sudjeluju u Ekonomskoj i monetarnoj uniji (EMU) kao države članice s odstupanjem u uporabi eura te sa svojim tečajevima postupaju u skladu sa zajedničkim interesom.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja. Sudjelovat će u EMU nakon pristupanja sa statusom zemlje s odstupanjem u skladu s člankom 139 Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Poglavlje 18.: Statistika

Pravna stečevina u području statistike zahtijeva postojanje statističke infrastrukture temeljene na načelima nepristranosti, pouzdanosti, transparentnosti, povjerljivosti osobnih podataka i širenja službene statistike. Ovi principi su navedeni u Europskom zakoniku statističke prakse. Nacionalni instituti za statistiku djeluju kao referentne i uporišne točke za metodologiju, izrađivanje i slanje statističkih podataka. *Acquis* pokriva metodologiju, klasifikaciju i postupke za prikupljanje podataka u raznim područjima kao što su makroekonomija i statistika cijena, demografska i socijalna statistika, regionalna statistika, statistika o poslovanju, prijevozu, vanjskoj trgovini, poljoprivredi, okolišu, znanosti i tehnologiji. Prenosjenje u nacionalno zakonodavstvo nije potrebno jer je većina pravne stečevine u obliku uredbi.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 19.: Socijalna politika i zapošljavanje

Pravna stečevina u socijalnome području uključuje minimalne standarde u područjima radnoga prava, jednakosti, zdravlja i sigurnosti na radu i nediskriminacije. Države članice sudjeluju u socijalnome dijalogu na europskoj razini te u procesima politike EU-a u području politike zapošljavanja, socijalne uključenosti i socijalne zaštite. Europski socijalni fond je glavni financijski instrument putem kojega EU podupire provedbu svoje strategije u području zapošljavanja i pridonosi nastojanjima socijalne uključenosti (provedbena pravila obuhvaćena su u okviru Poglavlja 22. koje se bavi svim strukturnim instrumentima).

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 20.: Poduzetništvo i industrijska politika

Industrijska politika EU-a nastoji promicati industrijske strategije koje poboljšavaju konkurentnost ubrzavanjem prilagođavanja na strukturne promjene, poticanjem okruženja koji je pogodan za stvaranje novih poduzeća i rasta širom EU-a, ali i za domaća i strana ulaganja. Njezin cilj je poboljšanje cjelokupnoga poslovnog okruženja u kojemu djeluju mala i srednja poduzeća (SME). To uključuje provedbu strategija za povećanje konkurentnosti sektora, uključujući restrukturiranje poduzeća koja proizvode gubitke. Industrijska politika Unije uglavnom se sastoji od političkih načela i priopćenja. Forumi EU-a za savjetovanje i programi Zajednice, kao i priopćenja, preporuke i razmjene najboljih praksi u pogledu malih i srednjih poduzeća imaju za cilj poboljšati formuliranje i koordiniranje politike poduzetništva širom unutarnjega tržišta na temelju zajedničke definicije malih i srednjih poduzeća. Provedba politike poduzeća i industrijske politike zahtijeva odgovarajući administrativni kapacitet na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 21.: Transeuropske mreže

Ovo poglavlje obuhvaća politiku transeuropskih mreža na području prijevoza, telekomunikacija i energetske infrastrukture, uključujući smjernice Zajednice o razvitku transeuropskih mreža i mjera za razvoj projekata od zajedničkog interesa. Uspostava i razvoj transeuropskih mreža te promicanje uzajamne povezanosti i interoperabilnosti nacionalnih mreža ima za cilj u potpunosti iskoristiti unutarnje tržište i doprinijeti gospodarskome rastu i stvaranju radnih mjesta u Europskoj uniji.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 22.: Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Pravna stečevina u okviru ovoga poglavlja uglavnom se sastoji od okvirnih i provedbenih uredbi koje ne zahtijevaju prijenos u nacionalno zakonodavstvo. One definiraju pravila sastavljanja, odobravanja i provedbe programa Strukturnih fondova i Kohezijskoga fonda koji odražavaju teritorijalnu organizaciju svake zemlje. O tim se programima pregovara i dogovara s Komisijom, ali njihova provedba je odgovornost država članica. Države članice moraju poštivati zakonodavstvo EU-a, primjerice u području javnih nabava, tržišnoga natjecanja i okoliša pri odabiru i provedbi projekata. Države članice moraju imati institucionalni okvir i odgovarajući administrativni kapacitet kako bi osigurale učinkovitu provedbu, nadziranje i

procjenu programa na prihvatljiv i štedljiv način sa stajališta upravljanja i financijske kontrole.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja uz posebne režime koji su dolje navedeni. Kako bi se osigurao nastavak višegodišnjih operativnih programa koji su u tijeku u okviru pretpristupne pomoći (IPA komponente III i IV), nakon pristupanja ovi programi će se smatrati kao programi doneseni u okviru uredbi strukturnog fonda/kohezijskog fonda. Pregovori su bili usredotočeni na zakonodavni i institucionalni okvir, administrativni kapacitet, programiranje, praćenje i procjenu, financijsko upravljanje i kontrolu, prihvatljivost i financijska pitanja.

Hrvatskoj je odobreno produljenje prihvatljivosti krajnjeg roka i krajnjeg roka za automatsku obustavu izdvajanja do 31. prosinca treće godine nakon godine utvrđivanja godišnjeg proračunskog izdvajanja u okviru njenih operativnih programa donesenih u okviru važeće uredbе o strukturnim fondovima. U skladu s tim druge relevantne odredbe pravne stečevine (npr. o zatvaranju operativnih programa, podnošenju izvješća) i odgovarajući referentni datumi su tome prilagođeni.

Institucionalni okvir

Hrvatska je formalno odredila institucionalne strukture za provedbu kohezijske politike kako je ustanovljeno i potvrđeno Odlukom Vlade o strateškim dokumentima i institucionalnom okviru za korištenje strukturnih instrumenata u listopadu 2010.

Institucionalni okvir za provedbu kohezijske politike EU-a u Hrvatskoj nadograđuje se izravno na postojeće provedbene strukture odgovarajućih IPA komponenti. Hrvatska je usvojila organizacijske razvojne strategije za horizontalna tijela za svaki operativni program. Kako bi se postigao neometan prijelaz s IPA na kohezijsku politiku, EU će usko nadzirati cjelovitu i pravovremenu provedbu vladinih odluka u Hrvatskoj koje se odnose na stvaranje i jačanje administrativnih kapaciteta i napredak Hrvatske u podizanju kapaciteta upravnih tijela, tijela za posredovanje i drugih relevantnih tijela na traženu razinu u odgovarajućem vremenskom roku prije pristupanja.

Prihvatljivost

Sve tri hrvatske regije koje odgovaraju razini 2 smatraju se da su prihvatljive za pomoć u okviru cilja konvergencije. Od datuma pristupanja, Hrvatska će također biti prihvatljiva za pomoć iz Kohezijskog fonda.

Od datuma pristupanja sve regije koje odgovaraju razini 3 duž hrvatske kopnene granice i sve regije koje odgovaraju razini 3 duž morske granice bit će prihvatljiva područja za financiranje unutar prekogranične suradnje u okviru cilja Europska teritorijalna suradnja. Sve regije koje odgovaraju razini 2 biti će uključene u zajednička ili odvojena grupiranja regija za potrebe transnacionalne suradnje, a cijeli hrvatski teritorij bit će prihvatljiv za međuregionalnu suradnju.

Financijska pitanja

Prije bilo kojih plaćanja od strane Europske komisije (za predfinanciranje ili međuplaćanja) Hrvatska mora dostaviti Komisiji opis sustava za upravljanje i kontrolu. Opis sustava za provedbu mora biti popraćen izvješćem o rezultatima procjene uspostavljenih sustava i sadržavati mišljenje o njihovoj sukladnosti s relevantnim odredbama pravne stečevine. Prihvaćanje od strane Komisije ovog izvješća predstavlja preduvjet za iznos predfinanciranja.

Poglavlje 23.: Pravosuđe i temeljna ljudska prava

Politike EU-a u području pravosuđa i temeljnih prava imaju za cilj održati i dalje razvijati Uniju kao područje slobode, sigurnosti i pravde. Uspostava neovisnog i učinkovitog pravosuđa od najveće je važnosti. Nepristranost, integritet i visoki standard donošenja presuda od strane sudova neophodni su za očuvanje vladavine prava. To zahtjeva strogu posvećenost uklanjanju vanjskih utjecaja na pravosuđe i pružanju odgovarajućih financijskih resursa i obuke. Moraju se osigurati pravna jamstva za pravedne sudske postupke. Jednako tako, države članice moraju se na učinkovit način boriti protiv korupcije, koja predstavlja prijetnju stabilnosti demokratskih ustanova i vladavini prava. Čvrst pravni okvir i pouzdane institucije potrebne su kako bi se poduprla dosljedna politika sprječavanja i odvratanja od korupcije. Države članice moraju osigurati poštivanje temeljnih ljudskih prava i prava građana Unije, kako je zajamčeno pravnom stečevinom i Poveljom o temeljnim ljudskim pravima.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 24.: Pravda, sloboda i sigurnost

Cilj je politika EU-a održati i dalje razvijati Uniju kao područje slobode, sigurnosti i pravde. U pogledu pitanja kao što su granična kontrola, vize, vanjske migracije, azil, policijska suradnja, borba protiv organiziranoga kriminala i terorizma, suradnja u području droga, carinska suradnja i pravosudna suradnja u kaznenim i građanskim stvarima, države članice moraju biti ispravno opremljene kako bi na odgovarajući način provele rastući okvir zajedničkih pravila. Iznad svega, to zahtjeva snažan i dobro integriran administrativni kapacitet unutar tijela za provedbu zakona i drugih relevantnih tijela koja moraju postići potrebne standarde. Profesionalna, pouzdana i učinkovita policijska organizacija je od najveće važnosti. Najdetaljniji dio politika EU-a o pravdi, slobodi i sigurnosti jest schengenska pravna stečevina koja podrazumijeva ukidanje unutarnjih graničnih kontrola u Uniji. Međutim, za nove države članice, značajni dijelovi schengenske pravne stečevine primjenjuju se slijedom zasebne Odluke Vijeća koja će se donijeti nakon pristupanja.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja uz poseban režim koji je dolje opisan.

Vanjske granice i Schengen

Hrvatskoj je odobreno prijelazno razdoblje prema kojem može zadržati svoje zajedničke granične prijelaze s Bosnom i Hercegovinom do izmjena i dopuna Zakonika o schengenskim granicama ili do pristupanja Schengenu, što god da se dogodi ranije.

Pravna stečevina na području pravosuđa i unutarnjih poslova će se provoditi od pristupanja uz izuzetak nekih dijelova schengenske pravne stečevine. To je zbog činjenice što se ukidanje

unutarnjih graničnih kontrola neće dogoditi nakon pristupanja već kasnije nakon zasebne jednoglasne odluke Vijeća. Ovaj se postupak primjenjivao također za prethodna pristupanja Schengenu. Navedena odluka Vijeća se donosi u skladu s važećim schengenskim postupcima i uzimajući u obzir izvješće Komisije u kojem se potvrđuje kojim se potvrđuje da Hrvatska nastavlja ispunjavati obveze koje se odnose na schengensku pravnu stečevinu, preuzete u pregovorima o pristupanju.

Poglavlje 25.: Znanost i istraživanje

Pravna stečevina u području znanosti i istraživanja ne zahtijeva prenošenje pravila EU-a u nacionalni pravni poredak. Sukladnost se odnosi na postojanje potrebnih uvjeta za učinkovito sudjelovanje u Okvirnim programima Unije za istraživanje i pridonosenje ciljevima EU-a u vezi istraživačke i inovacijske politike. Kako bi osigurale potpuno i uspješno pridruživanje Okvirnim programima za istraživanje, države članice moraju osigurati administrativni kapacitet i znanstvenu izvrsnost na području istraživanja i inovacija. Također trebaju poduzeti niz političkih mjera i provoditi aktivnosti kojima je cilj povećanje ulaganja u istraživanja, osigurati mobilnost istraživača i imati kvalitetne istraživačke institute otvorene za sudjelovanje svih subjekata iz Europskog istraživačkog prostora. Napori u području inovacija su također potrebni kako bi pridonijeli razvoju inicijative Istraživačke unije.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 26.: Obrazovanje i kultura

Područja obrazovanja, mladih i kulture prvenstveno su u nadležnost država članica. Pravna stečevina EU-a uglavnom obuhvaća okvir za suradnju putem programa i takozvane otvorene metode koordinacije (OMC) čiji je cilj konvergencija nacionalnih politika i postizanje zajedničkih ciljeva. Na području obrazovanja i mladih, države članice moraju osigurati dobro upravljanje decentraliziranim programima Unije. Pravna stečevina također obvezuje države članice da olakšaju obrazovanje djece radnika migranata iz EU i da spriječe diskriminaciju državljana EU-a. Na području kulture UNESCO-ova Konvencija za zaštitu i promicanje raznolikosti kulturnih izričaja koju je ratificirala EZ predstavlja važan element pravne stečevine.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 27.: Okoliš

Politike EU-a u području okoliša i klimatskih promjena imaju za cilj promicati održivi razvoj, prebacivanje na ekonomiju s malo ugljika i učinkovitim korištenjem resursa te zaštitu okoliša za sadašnje i buduće generacije. Ključna načela su preventivna akcija, načelo „onečišćivač plaća“, borba protiv ekološke štete na izvoru, zajedničke odgovornosti i integracija pitanja zaštite okoliša i klime u druge politike Unije. Pravna stečevina sadrži više od 200 pravnih akata koji obuhvaćaju horizontalno zakonodavstvo (uključujući klimatske promjene), kakvoću vode i zraka, gospodarenje otpadom, zaštitu prirode, kontrolu

industrijskog onečišćenja i upravljanje rizikom, kemikalije, buku i civilnu zaštitu. Poštivanje pravne stečevine zahtijeva znatna ulaganja. Snažna i dobro opremljena uprava na nacionalnoj i lokalnoj razini neophodna je za primjenu i provedbu pravne.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja uz posebne režime koji su dolje navedeni. Oni su popraćeni jasnim planom za provedbu pravne stečevine.

Mogući prekogranični utjecaj prijelaznih režima je ograničen. Oni ne dovode do značajnog narušavanja tržišnog natjecanja. Prijelazni režimi sadrže detaljne pravno obvezujuće ciljne međuvrijednosti. To osigurava kontroliranu provedbu tijekom čitavog prijelaznog razdoblja. Ciljevi će se zabilježiti u Ugovor o pristupanju. Područje primjene prijelaznih režima je kad je god to moguće specificirano putem popisa pojedinačnih postrojenja. Prijelazni režimi su poduprti detaljnim strategijama financiranja.

Horizontalno zakonodavstvo/klimatske promjene

- Hrvatska će se pridružiti Sustavu trgovanja emisijama EU-a (EU ETS) najranije 1. siječnja 2013. kad počne treće razdoblje trgovanja EU ETS.

- Hrvatska će se za zrakoplovne aktivnosti pridružiti Sustavu trgovanja emisijama EU-a od 1. siječnja 2014.

- Vezano uz gore navedeno, Hrvatska će se pridružiti standardiziranom i sigurnosnom sustavu registara predviđenom u okviru EU ETS na te datume.

- Hrvatska će imati postotak od 26% dodan u Prilogu Direktive o EU ETS-u što je povećanje postotka kvote koje će se ponuditi na aukciji s ciljem solidarnosti i rasta unutar Zajednice radi smanjenja emisija i prilagođavanja djelovanju klimatskih promjena. Izračun se temelji na odredbi da će se količina kvota na razini Zajednice povećati kao rezultat pristupanja samo za količinu kvota koje će Hrvatska ponuditi na aukciji.

Kakvoća zraka

- Hrvatska mora utvrditi ciljano smanjenje izloženosti i pokazatelja prosječne izloženosti za zagađivač zraka PM 2,5. Referentna godina je druga godina nakon završetka godine pristupanja Hrvatske. Pokazatelj prosječne izloženosti za tu referentnu godinu je srednja koncentracija u godini pristupanja i prvoj i drugoj godini nakon pristupanja. Ciljano smanjenje izloženosti će se tada izračunati u odnosu prema pokazatelju prosječne izloženosti u toj referentnoj godini.

Gospodarenje otpadom

- Jedno prijelazno razdoblje je odobreno do 1. siječnja 2019. kako bi Hrvatska uskladila svoja odlagališta otpada sa zahtjevima pravne stečevine.

- Drugo odstupanje je odobreno do 1. siječnja 2021., s među rokovima 1. siječnja 2014. i 2017. kako bi se smanjila količina biorazgradivog otpada koji se odlaže na odlagališta.

Kakvoća vode

- Hrvatska ima prijelazno razdoblje do 1. siječnja 2024., s međurokovima s ciljnim međuvrijednostima 1. siječnja 2019. i 1. siječnja 2021. za usklađivanje svojih sustava za pročišćavanje sa zahtjevima pravne stečevine u pogledu komunalnih otpadnih voda.
- Drugo odstupanje do 1. siječnja 2019. je odobreno tijekom kojeg će Hrvatska morati doseći određene parametre u pogledu vode za piće.

Industrijsko onečišćenje i upravljanje rizikom

- Za cjelovito sprječavanje i nadzor onečišćenja (IPPC) gdje postrojenja moraju smanjiti emisije onečišćivača: najkasniji datum za dovršetak usklađivanja, s međurokovima je 1. siječnja 2018. Obuhvaćeno je ukupno 67 postrojenja.
- Odstupanje je odobreno za jedanaest velikih uređaja za loženje u pogledu smanjenja njihovih emisija do 1. siječnja 2018.
- Emisije hlapivih organskih spojeva moraju se smanjiti za određeni popis postrojenja, do 1. siječnja 2016. uz nekoliko međurokova. Također obveza operatera da dokaže da se za postupke premazivanja u brodogradnji koriste najbolje raspoložive tehnike, u pogledu nekih postrojenja u Hrvatskoj primjenjuje se tek od 1. siječnja 2016.

Popisi postrojenja na koja se odstupanja odnose stavljeni su u ugovor.

Kemikalije

- Za uredbu o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) Hrvatska će imati najviše šest mjeseci od pristupanja za prilagodbu obvezi registracije tvari koje nisu u postupnom uvođenju i rokovima za prethodnu registraciju tvari koje su u postupnom uvođenju, 12 mjeseci od pristupanja za registraciju prethodno registriranih tvari koje su u postupnom uvođenju i najmanje 6 mjeseci od pristupanja za slanje prijave za odobrenje tvari na popisu za odobravanje.

Poglavlje 28.: Zaštita potrošača i zdravlja

Ovo poglavlje obuhvaća interese građana EU-a u pogledu politike zaštite potrošača, posebno u pogledu sigurnost, gospodarskih interesa i javnog zdravlja. Pravna stečevina na području zaštite potrošača obuhvaća: pravila koja uređuju zaštitu potrošača uključujući sudske naloge i pristup pravosuđu; aspekte vezane uz opću sigurnost proizvoda za potrošače, kao što su opasne imitacije, odgovornost za neispravan proizvod i sustav Unije za brzu razmjenu obavijesti o opasnim proizvodima (RAPEX).

Pravna stečevina na području javnog zdravlja uključuje kontrolu duhana, krvi, tkiva, stanica i organa, pravo pacijenta na prekograničnu zdravstvenu skrb, zarazne bolesti, kao i pitanja kao što su rak „screening“, mentalno zdravlje itd. Provedba politika zaštite potrošača i zdravlja zahtijeva odgovarajuće administrativne kapacitete i infrastrukturu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. U pogledu zaštite potrošača to se odnosi na učinkovit nadzor tržišta i odgovarajuće nezavisne mehanizme izvansudskog rješavanja sporova, kao i obavještanje i educiranje potrošača, a istodobno osiguravajući ulogu udruženja potrošača.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 29.: Carinska unija

Pravna stečevina u području carinske unije gotovo se isključivo sastoji od zakonodavstva koje izravno obvezuje države članice. Ono uključuje Carinski zakonik EU i njegove provedbene odredbe, kombiniranu nomenklaturu, zajedničku carinsku tarifu i odredbe o klasifikaciji tarifa, oslobođenjima od plaćanja carine, suspenziji od davanja i određenima tarifnim kvotama, te duge odredbe kao što su one o carinskim kontrolama krivotvorene i piratske robe, prekursorima, izvozu kulturnih dobara kao i o međusobnoj administrativnoj suradnji u području carina i provoza. Države članice moraju osigurati postojanje potrebnih provedbenih kapaciteta, uključujući povezanost s odgovarajućim računalnim sustavima EU za carine. Carinske službe također moraju osigurati odgovarajuće kapacitete za provedbu posebnih pravila utvrđenih u vezanim područjima pravne stečevine kao što je vanjska trgovina.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja uz posebne režime koji su dolje navedeni kako bi se osigurala neometana primjena Carinskog zakonika nakon pristupanja Hrvatske.

- odredbe koje osiguravaju kontinuiranu valjanost nakon pristupanja dokaza o podrijetlu izdanih prije pristupanja u okviru povlaštenih režima zaključenih između Hrvatske i trećih zemalja. Takva mjera je potrebna kako bi se poštivala zakonska očekivanja subjekata;

- odredbe koje se primjenjuju nakon odbacivanja nekih ekonomskih režima (carinsko skladištenje, unutarnja obrada, vanjska obrada, obrada u okviru carinske kontrole i privremenog uvoza).

- odredbe koje se odnose na otpust carina, naplatu i povrat carina. Takve odredbe su potrebne za ispravno upravljanje resursima.

Poglavlje 30.: Vanjski odnosi

Pravna stečevina u ovom području sastoji se uglavnom od izravno obvezujućeg zakonodavstva EU koje ne zahtijeva transponiranje u nacionalno zakonodavstvo. Ovo zakonodavstvo nastalo je iz multilateralnih i bilateralnih trgovačkih obveza EU, kao i iz nekoliko autonomnih preferencijalnih trgovinskih mjera. Na području trgovačke pomoći i razvojne politike, države članice moraju se pridržavati zakonodavstva i međunarodnih obveza EU, te osigurati kapacitete za sudjelovanje u razvojnim i humanitarnim politikama EU. Od država podnositeljica zahtjeva se postupno usklađivanje njihovih politika prema trećim zemljama i pozicija u međunarodnim organizacijama s politikama i pozicijama usvojenim od strane Unije i njezinih država članica.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Poglavlje 31.: Vanjska, sigurnosna i obrambena politika

Vanjska, sigurnosna i obrambena politika temelje se na pravnim aktima, uključujući pravno obvezujuće međunarodne sporazume, te na političkim dokumentima. Pravnu stečevinu sačinjavaju političke deklaracije, aktivnosti i sporazumi. Države članice moraju biti u mogućnosti provoditi politički dijalog unutar okvira CFSP-a, uskladiti se s izjavama EU-a, sudjelovati u aktivnostima EU-a te primjenjivati dogovorene restriktivne mjere. Od država podnositeljica zahtjeva traži se postupno usklađivanje s izjavama EU-a te primjenjivanje restriktivnih mjera kada i gdje to bude zatraženo.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja

Poglavlje 32.: Financijski nadzor

Pravna stečevina u ovom poglavlju odnosi se na donošenje i provedbu pravnih i institucionalnih mjera koja se temelje na međunarodno dogovorenim i EU usuglašenim načelima, standardima i metodama za unutarnju financijsku kontrolu u javnom sektoru (PIFC) koja bi se trebala primjenjivati na interne sustave kontrole čitavog javnog sektora, uključujući nacionalne prihode i trošenje tih prihoda. Nadalje ta se načela odnose na pravnu stečevinu na području zaštite financijskih interesa EU i zaštitu eura od krivotvorenja.

Pravna stečevina posebice zahtijeva postojanje učinkovitih i transparentnih sustava financijskog upravljanja i kontrole; funkcionalno neovisne interne revizije; relevantnu organizacijsku strukturu; ustavno utemeljenu operativno i financijski neovisnu vanjsku organizaciju za reviziju za procjenu, između ostalog, ekonomičnosti, učinkovitosti i kvalitete PIFC sustava. Ovo poglavlje također uključuje pravnu stečevinu o zaštiti financijskih interesa Europske unije i borbi protiv zloraba fondova EU kao i suradnju u zaštiti eura od krivotvorenja.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja

Poglavlje 33.: Financijske i proračunske odredbe

Ovo poglavlje pokriva pravila vezana za financijske resurse potrebne za financiranje proračuna EU („vlastita sredstva“). Ova sredstva uglavnom čine doprinosi zemalja članica temeljeni na tradicionalnim vlastitim sredstvima od carinskih davanja i pristojbi na šećer; sredstva temeljenih na PDV-u; te sredstva temeljenih na bruto nacionalnom dohotku.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja.

Financijski paket za Hrvatsku

Ovaj paket također obuhvaća financijska sredstva za Hrvatsku kao državu članicu. Iznosi i režimi su dolje navedeni. Hrvatska će također sudjelovati u drugim aktivnostima i programima EU-a (interne politike) od svog pristupanja. Kako ne postoji prethodno određena

omotnica za državu članicu za ove druge troškove, posebni iznosi za hrvatsku nisu utvrđeni i stoga nisu uključeni u Ugovor o pristupanju.

Strukturne mjere

Za strukturne mjere sljedeći iznosi po obvezama su dogovoreni za 2013. (pristupanje 1. srpnja 2013.):

Eur milijuna, sadašnje cijene	2013.
Strukturni fondovi	299,6
Kohezijski fond	149,8
Europski fond za ribarstvo	8,7

S obzirom da još ne postoji financijski okvir za EU nakon 2013., posebni iznosi nisu dogovoreni za gore navedene strukturne mjere od 2014. Međutim dogovoreno je da će se u Hrvatskoj kontinuirano uvoditi te strukturne mjere u 2014. i 2015. Slijedom toga, Hrvatska će primiti sredstva po stopi od 70% u 2014. i 90% u 2015. od uobičajenog financiranja u tim godinama s prilagodbom koja će osigurati, u mjeri u kojoj ograničenja nove pravne stečevine dopuštaju, povećanje financiranja za Hrvatsku u 2014. od 2,33 puta u odnosu na 2013., i u 2015. povećanje od 3 puta u odnosu na dodjelu za 2013.

Poljoprivreda/ruralni razvoj

U pogledu financiranja poljoprivrede i ruralnog razvoja dogovoreno je da:

- a) neće biti post-pristupnog financiranja ruralnog razvoja u 2013.,
- b) puni pristup financiranju ruralnog razvoja od 2014., tj. bez postupnog uvođenja,
- c) potpuna jednogodišnja dodjela IPARD prepristupnog financiranja na raspolaganju Hrvatskoj u 2013. (eur 27,7 milijuna), i
- d) pristup punom iznosu od 25% izravnih plaćanja u 2013.

Privremeni financijski instrumenti

Paket također uključuje tri privremena financijska instrumenta u korist Hrvatske u 2013. i 2014.: „Schengen facility“, „Transition facility“ i „Cash flow facility“. Dogovoreni su sljedeći iznosi:

Eur milijuna, sadašnje cijene	2013.	2014.
Schengen facility	40	80
Transition facility	29	
Cash flow facility	75	28,6

Poglavlje 34.: Institucije

Ovo poglavlje pokriva institucionalne i proceduralne propise EU-a. Kad se država pridruži Europskoj uniji, potrebno je izvršiti prilagodbe tih propisa kako bi se toj državi omogućila jednaka zastupljenost u institucijama EU-a (Europski parlament, Vijeće, Komisija, Sud) i drugim tijelima, kao i dobro funkcioniranje procesa donošenja odluka (kao što su glasačka prava, službeni jezik i druga proceduralna prava) te izbora za Europski parlament. Propisi EU u ovom poglavlju ne utiču na unutarnju organizaciju države članice, no države koje se pridružuju moraju osigurati mogućnost punog sudjelovanja u donošenju odluka unutar Unije osnivanjem potrebnih tijela i mehanizama te izborom ili imenovanjem dobro pripremljenih predstavnika u institucijama EU. Po zaključenju pristupnih pregovora, posebni propisi za prijelazno razdoblje osiguravaju glatku integraciju države u strukture EU: proveden je informacijski i konzultacijski postupak a jednom kada se Sporazum o pristupanju potpiše, država koja pristupa dobiva aktivni status promatrača u Europskom parlamentu i Vijeću, kao i u odborima Komisije.

Hrvatska će preuzeti i provoditi pravnu stečevinu u okviru ovog poglavlja od datuma pristupanja uz posebne režime koji su dolje navedeni. Dogovoreni prijelazni režimi su ograničeni vremenski i opsegom.

Parlament

Za ostatak 2009.-2014. saziva parlamenta, Hrvatskoj se dodjeljuje 12 mjesta u Europskom parlamentu. Od 2014. sastav od 751 mjesta članova Parlamenta odredit će se na inicijativu Europskog parlamenta i uz njegovu suglasnost odlukom Europskog Vijeća (Članak 14. stavak 2. Ugovora o EU).

Vijeće

Do 31. listopada 2014./ 31. ožujka 2017. kvalificirana većina se izračunava u skladu s režimom iz članka 3. stavka 3. Protokola br. 36 o prijelaznim odredbama kako je izmijenjen i dopunjen člankom 20. Aktom o pristupanju Hrvatske. Ponderiranje glasova za Hrvatsku određuje se na 7. Prag za kvalificiranu većinu određuje se na 260 glasova od 352, budući da blokirajuća manjina zahtijeva 91 glas. Pored toga država članica može zahtijevati provjeru predstavlja li 260 glasova barem 62% ukupnog stanovništva Unije.

Komisija

Hrvatski državljanin bit će imenovan za člana Komisije od datuma pristupanja.

Ekonomsko i socijalno vijeće i Odbor regija

Do stupanja na snagu odluka Vijeća o novom sastavu dva savjetodavna odbora (članci 301. i 305. Ugovora o EU) Hrvatskoj će se odobriti 9 članova u svakom odboru.

Ostala pitanja

Broj sudaca na Europskom sudu i Općem sudu će se povećati za 1 i bit će ih 28. U pogledu drugih institucija, tijela, odbora, agencija uspostavljenih Ugovorom ili sekundarnim zakonodavstvom, Hrvatska će u njima biti odgovarajuće zastupljena u skladu s važećim pravilima. Hrvatskim jezikom biti će nadopunjena 22 službena jezika EU-a . U tom okviru,

odgovarajuća pažnja treba biti usmjerena na izobrazbu primjereno kvalificiranih konferencijskih prevoditelja i tumača.

Poglavlje 35.: Ostala pitanja

Ovo poglavlje uključuje razna pitanja koja se pojavljuju tijekom pregovora a koja nisu pokrivena bilo kojim drugim pregovaračkim poglavljem. Pitanja koja pripadaju 35. Poglavlju rješavaju se na kraju pregovaračkog procesa.

Europski fond za razvoj

Hrvatska će pristupiti Europskom fondu za razvoj od stupanja na snagu novog „Višegodišnjeg financijskog okvira za suradnju“ slijedom pristupanja Uniji i davat će mu svoj doprinos od 1. siječnja druge kalendarske godine nakon datuma pristupanja.

Istraživački fond za ugljen i čelik

Hrvatska će u potpunosti surađivati s RFCS od datuma pristupanja. Plaćat će svoj doprinos RFCS koji se izračunava prema istoj metodologiji koju je slijedilo 12 novih država članica. Plaćanja se vrše u četiri godišnje rate počevši od 2015.

Režim za razdoblje koje prethodi pristupanju

Režim se odnosi na razdoblje između zaključenja pregovora i datuma pristupanja. Glavni elementi ovih režima u obliku razmjene pisama između Europske unije i Hrvatske su „postupci za obavještanje i savjetovanje“ i „status aktivnog promatrača“ tijekom razdoblja između potpisivanja pristupnog Ugovora i pristupanja.

Provedba i upravljanje pretpristupnim fondovima u Hrvatskoj

Odredbe Ugovora o pristupanju utvrđuju pravila provedbe, nakon pristupanja, pretpristupnih fondova u okviru instrumenta pretpristupne pomoći.

Europska investicijska banka

Odredbe o izmjenama i dopunama Statuta Europske investicijske banke će se uključiti u Ugovor o pristupanju koji obuhvaća dodavanje Hrvatske na popis članova banke, režime za povećanje kapitala i rezervi (uključujući dogovorenu prijelaznu mjeru s doprinosima iz Hrvatske koji će se platiti u 8 rata) i odredbe u pogledu predstavnika u Upravi direktora.

Režimi u pogledu roba koje se provoze kroz neumski koridor

Ugovor o pristupanju će predvidjeti poseban režim koji će se uspostaviti i koji dopušta djelomično izuzimanje od obveze podnošenja ulazno/izlazne skraćene deklaracije za robu koja prelazi neumski koridor. Vijeće će na temelju prijedloga Europske komisije odrediti uvjete posebnog režima prije pristupanja Hrvatske.

Zaštitne odredbe

U Ugovoru o pristupanju sadržane su tri zaštitne klauzule: opća ekonomska klauzula, posebna zaštitna klauzula koja se odnosi na unutarnje tržište i posebna zaštitna klauzula pravosuđa i unutarnjih poslova. Opća ekonomska klauzula obuhvaća bilo koji sektor gospodarstva ili ekonomsku situaciju dotičnog područja i u sadašnjim državama članicama i u Hrvatskoj. Zaštitna klauzula za unutarnje tržište obuhvaća sve sektorske politike uključujući ekonomske aktivnosti s prekograničnim učinkom i može je se upotrijebiti u slučaju prijetnji financijskim interesima EU-a. Zaštitna klauzula pravosuđa i unutarnjih poslova obuhvaća uzajamno priznavanje na području kaznenog zakonodavstva i građanskih stvari. I klauzula za unutarnje tržište i klauzula pravosuđa i unutarnjih poslova mogu se primjenjivati samo vis-à-vis Hrvatske. Zaštitne mjere mogu se poduzimati putem ove tri klauzule do kraja razdoblja od tri godine nakon pristupanja ali one mogu ostati na snazi i nakon tog razdoblja. Međutim, bilo koja zaštitna mjera će se zadržati samo onoliko koliko je striktno potrebno i mora biti proporcionalna po opsegu i trajanju.

Monitoring

Dogovoreno je da će Komisija usko nadzirati provedbu svih obveza koje je Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima, uključujući one koje se moraju postići prije ili do datuma pristupanja. Nadzor Komisije će se usredotočiti posebno na obveze koje je Hrvatska preuzela na području pravosuđa i temeljnih ljudskih prava, uključujući neprekidan razvoj evidencije ostvarenog napretka u pravosudnoj reformi i učinkovitosti, nepristrano vođenje predmeta koji se odnose na ratne zločine i borbu protiv korupcije. Osim toga, nadzor Komisije usredotočuje se na područje pravde, slobode i sigurnosti, uključujući provođenje i ispunjavanje zahtjeva Unije u pogledu upravljanja vanjskim granicama, policijske suradnje, borbe protiv organiziranog kriminala, pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima, kao i na obveze u području politike tržišnog natjecanja, uključujući restrukturiranje brodograđevne industrije i restrukturiranje sektora čelika.

Komisija će objaviti šestomjesečne procjene do pristupanja Hrvatske o obvezama koje je Hrvatska preuzela u tim područjima, kao sastavnom dijelu njezinih redovitih tablica praćenja i izvješća. Vijeće, djelujući kvalificiranom većinom na zahtjev Komisije može poduzeti odgovarajuće mjere ako se tijekom procesa praćenja utvrde pitanja koja izazivaju zabrinutost. Mjere se ne provode duže nego li je to zaista nužno i, u svakom slučaju, ukida ih Vijeće koje postupuje u skladu s istim postupkom kad su dotična pitanja koja izazivaju zabrinutost učinkovito riješena.

Aranžmani vezani uz mogući jednokratni prijenos Hrvatskoj jedinica dodijeljene kvote izdanih temeljem Kyotskog protokola

Svim državama potpisnicama Kyotskog protokola dodijeljena je jedinica dodijeljene kvote (Assigned Amount Unit) što je jedna vrsta kredita u obliku ugljikovodika koja predstavlja dozvoljenu količinu stakleničkih plinova države u jednoj godini. EU se složila dati Hrvatskoj dodatne kredite ugljikovodika pod uvjetom da Hrvatska povuče žalbu protiv odluke Odbora za kontrolu pridržavanja obveza stranaka Kyotskog protokola. (Hrvatska je izjavila u rujnu 2011. da namjerava objaviti povlačenje žalbe na 17. Konferenciji stranaka Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime u Durbanu u prosincu 2011.)